Co-funded by the European Union

GLUHI VOZNIKI
ZNAKOVNI JEZIK V PROMETNEM IN VOZNNIŠKEM IZOBRAŽEVANJU

MODUL:
1. VARNOST V CESTNEM PROMETU

DEJAVNOST:
1.1. VODORAVNE OZNAČBE – CESTNE OZNAKE IN ČRTE

TÜSEKON
MAVİ PENCERE Special Education Association
ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
ANPEDA Vergil Florea
iBF Internationales Bildungs- und Fahrschulzentrum GmbH

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

»Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti EACEA.«

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

»Ta dokument je bil pripravljen kot brezplačno učno in izobraževalno gradivo (odprti izobraževalni vir) ter je objavljen pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 mednarodna (Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International). Za ogled kopije te licence obiščite:
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/«

Deaf Drivers

PREDLOGA OBRAZCA DEJAVNOSTI

Modul	Modul 1 – Varnost v cestnem prometu (A.3.1.)	
Naslov dejavnosti	Dejavnost 1 – Vodoravne označbe – cestne oznake in črte (Pravila uporabe ceste in prometne smeri – 1)	
Povzetek	Zagotoviti, da vozniki pravilno razumejo in tolmačijo vodoravne prometne znake, cestne smeri, oznake pasov ter znake in črte na cesti v okviru pravil uporabe ceste in prometnih smeri	
Tema(e)	1. Modul o varnosti v cestnem prometu 1.1. Vodoravne označbe – cestne oznake in črte 1.1.1. Pas 1.1.1.1. Prekinjene črte pasu 1.1.1.2. Neprekinjene (polne) črte pasu 1.1.1.3. Dva vzporedna pasova 1.1.2. Smerne puščice 1.1.3. Šrafirane površine 1.1.4. Prehodi za pešce 1.1.5. Opozorilne črte in napisi za zmanjšanje hitrosti 1.1.6. Druge oznake, narisane na cesti 1.1.7. Izredni pas	
Avtor/ji	Datum:	Različica:
Pregledal/a:	Datum:	Različica:

Scenarij dejavnosti

1. Modul o varnosti v cestnem prometu

1.1. Vodoravne označbe – cestne oznake in črte

Prometni znaki se pojavljajo v zelo raznovrstnih oblikah. Ti znaki so na splošno v obliki tabel ali osvetljeni. Vendar so najpomembnejši prometni znaki tisti, narisani na cesti.

Prometni znaki, prikazani kot table ali plošče, se pogosto imenujejo »navpične označbe«, medtem ko se tisti, narisani na cesti, imenujejo »vodoravne označbe«.

1.1.1. Oznake pasu

Oznake pasu spadajo med najpogostejše cestne znake. Pasovi so običajno naslikani v beli ali rumeni barvi na cesti, da urejajo gibanje vozil znotraj njihovih lastnih pasov (odsekov, območij, pasov).

Oznake pasu se pojavljajo v dveh oblikah: prekinjene črte pasu in ravne (neprekinjene) črte pasu. Na cestah se pojavljajo tako prekinjene kot ravne oznake pasu, z dvema vzporednima pasovoma.

1.1.1.1. Prekinjene črte pasu

Slika 1

Vozniki lahko na cestah s prekinjenimi črtami pasu menjajo pas (Slika 1). Vozniki naj upoštevajo pravila menjave pasu. V skladu s tem je treba preveriti cesto, in če je pas prost in varen, se menjava pasu opravi z uporabo smernika.

1.1.1.2. Ravne črte pasu

Če ima cesta ravne (neprekinjene) oznake pasu (slika 2), je menjava pasu strogo prepovedana. Ne smete prečkati druge črte. Za menjavo pasu morate nadaljevati vožnjo, dokler ne dosežete mesta, kjer so oznake pasu prekinjene.

Slika 2

1.1.1.3. Dva vzporedna pasova

Slika 4

Cesta ima lahko dva vzporedna pasova. To sta lahko dva ravna pasova, en raven in en prekinjen pas, ali oba s prekinjenimi oznakami pasu. Vzporedne oznake pasu so običajno na sredini ceste. Te ceste so običajno dvosmerne avtoceste (slika 3).

Vzporedne oznake pasu so narisane na teh cestah, da urejajo menjavo pasu za vozila v obeh smereh. Na cestah z dvema vzporednima oznakama pasu se mora voznik ravnati po pasu, ki je najbližji njemu.

Poglejmo si sliko 4 kot primer. Ta cesta ima tako prekinjene kot ravne pasove. V tem primeru je pas, najbližji RDEČEMU vozilu, prekinjen. Zato lahko RDEČE vozilo med vožnjo ZAMENJA pas, potem ko preveri cesto in varnostne razmere, če je to varno. Po drugi strani je črta, najbližja BELEMU vozilu, ravna. Zato BELO vozilo v tej fazi ne more zamenjati pasu. Z drugimi besedami, pas lahko zamenjate, če je cestna črta, najbližja vašemu vozilu, prekinjena. Če je ravna črta, pasu ne morete zamenjati. Za menjavo pasu se morate premakniti na cesto s prekinjenimi črtami.

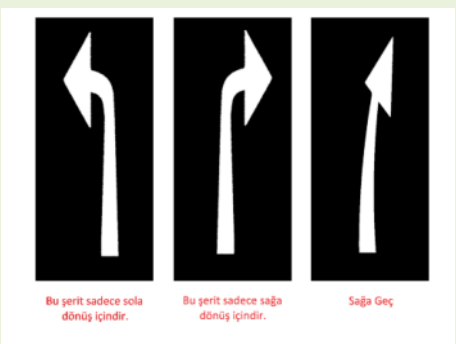

Slika 4

1.1.2. Smerne puščice

Cestni znaki so smerni znaki v obliki puščic. To so opozorilni in previdnostni znaki, ki označujejo pasove ali zavoje, ki jih lahko vozila uberejo na cesti. Nekatere puščice označujejo obvezne zavoje, druge pa neobvezne. Če puščica označuje dve smeri, je neobvezna; če je puščica samo ena, je smer, ki jo puščica označuje, obvezna.

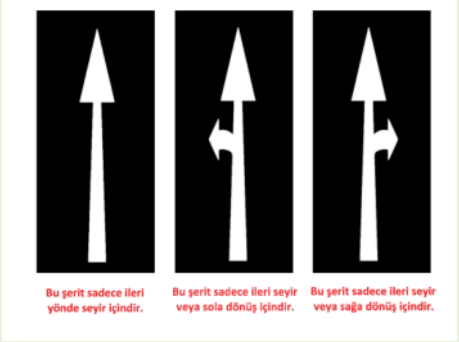
Ti znaki so narisani na cestišču, da prikažejo, v katero smer lahko vozila peljejo, in so običajno obdani s fosforescenčnimi stožci. Te puščice, običajno bele, vodijo voznike ter tako vzdržujejo red v prometu kot tudi povečujejo varnost.

Slika 5

Na primer, če ima pas samo enosmerno puščico za zavijanje desno (slika 5), lahko vozila, ki vozijo v tem pasu, zavijejo samo desno, ne pa naravnost ali levo. Vozniki morajo voziti v smeri puščice. Podobno, če ima pas samo puščico za zavijanje levo, lahko voznik zavije samo levo.

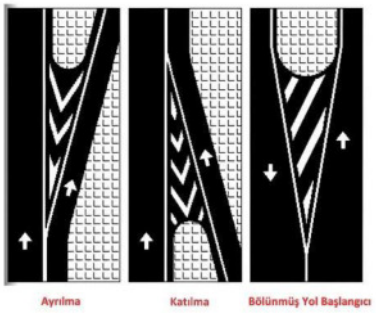
Če ima pas kombiniran znak, ki označuje tako vožnjo naravnost kot zavijanje levo ali desno (slika 6), vozniki razumejo, da lahko na teh cestah vozijo v obeh smereh. Smerne puščice so običajno v srednjem ali levem pasu in se uporabljajo le na cestah, kjer je treba nadaljevati naravnost.

Slika 6

Smerne puščice niso zgolj priporočilne; označujejo obvezne smeri, v katerih morajo vozila nadaljevati vožnjo. Nadaljevati smete le v smeri, ki jo označuje smerna puščica. Če ste v napačnem pasu, morate pravočasno dati smerni znak in zamenjati pas, da ne ogrozite drugih vozil.

1.1.3. Šrafirane površine

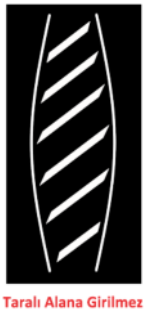

Slika 7

Šrafirana območja (slika 7) so med območji, kjer se vozila priključujejo drugim cestam ali pasovom na cesti. Na primer, kjer se stranska cesta priključuje na glavno cesto ali kjer se dve cesti združita, so ta območja označena s šrafuro. Vozila morajo po prehodu skozi to šrafirano območje varno vključiti na glavno cesto. Menjava pasu znotraj šrafiranih območij je strogo prepovedana, kršitev tega pravila pa ogroža prometno varnost.

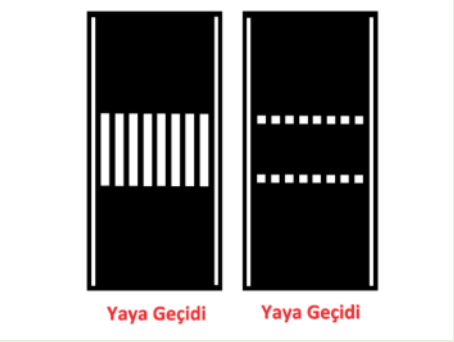
Šrafirana območja na začetku ločene ceste so narisana za zagotovitev varnega poteka dvosmernega prometa. Ta območja voznikom dajejo vizualno opozorilo, kje naj zamenjajo pas oziroma kje tega ne smejo storiti.

Vozila ne smejo vstopiti v šrafirano območje (slika 8). Šrafirana območja se pogosto nahajajo na klancih navzgor in dolgih vzponih. Šrafirano območje označuje, da je določen odsek ceste trajno zaprt za promet. Vozniki nikakor ne smejo vstopiti, ustaviti se ali uporabiti tega območja za prehitevanje. Ta območja se pogosto uporabljajo za zagotovitev, da se vozila, ki zapuščajo pas za vzpenjanje, varno in nadzorovano vrnejo v svoj pas.

Slika 8

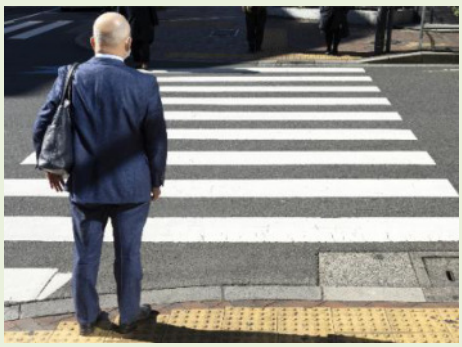
1.1.4. Prehodi za pešce

Slika 9

Prehodi za pešce (slika 9) so črte, običajno bele, narisane na določenih mestih na cesti, da omogočijo pešcem varno prečkanje. Te črte označujejo prednost pešcev. Vozniki morajo pri približevanju prehodom za pešce zmanjšati hitrost in se popolnoma ustaviti, kadar pešci prečkajo.

Prehodi za pešce so lahko različnih vrst. Najpogostejši so prehodi za pešce, označeni z belimi črtami, znani tudi kot »zebra prehodi« (slika 10). Na teh prehodih morajo vozila ustaviti in omogočiti pešcu prečkanje, če ta namerava prečkati ali je s tem že začel. Ob približevanju prehodu za pešce je treba zmanjšati hitrost, preveriti okolico in se ustaviti, da damo pešcu prednost.

Slika 10

Semaforji na križiščih urejajo tako pešce kot voznike. Na takih križiščih morajo pešci počakati, če je zanje luč rdeča. Tudi če je za vozila luč zelena, mora biti voznik, če so na križišču s semaforjem prisotni pešci, zelo pozoren in zagotoviti nadzorovano prečkanje, da ne bi poškodoval pešca.

Druga pomembna točka se nanaša na prehode za pešce v bližini šol. Ti prehodi se običajno nahajajo pred šolskimi stavbami in jih pogosto uporabljajo otroci. Na šolskih prehodih, zlasti na začetku in koncu pouka, je treba biti še posebej previden, dosledno upoštevati omejitve hitrosti, po potrebi ustaviti ter zagotoviti varen prehod otrok.

1.1.5. Opozorilne črte za zmanjšanje hitrosti

Opozorilne črte za zmanjšanje hitrosti so sestavljene iz belih, vzporednih črt na pasu, ki so si postopoma vse bližje. Sprva razmaknjene, se črte z napredovanjem zožujejo. Ta vizualni učinek pri vozniku ustvari psihološki odziv, ki mu pomaga zmanjšati hitrost. Gre za posebej učinkovito opozorilo za voznike, ki so raztreseni ali se ne zavedajo svoje hitrosti.

,

Slika 11

Črte za zmanjšanje hitrosti so podobne prehodom za pešce, vendar potekajo v smeri vožnje, z ozkimi ali postopoma zožujočimi se razmiki med njimi. Te črte so posebni cestni znaki, ki voznike opozarjajo na previdnost in zmanjšanje hitrosti. Običajno jih najdemo kot opozorilo pred križišči, šolskimi prehodi, prehodi za pešce, ležečimi policaji ali nevarnimi ovinki (slika 11).

Namesto opozorilnih črt za zmanjšanje hitrosti se z enakim pomenom uporablja tudi napis »POČASI«. (Slika 12) Ob približevanju območjem, označenim z »POČASI«, naj vozniki preverijo okolico in zmanjšajo hitrost z rahlim pritiskom na zavoro. Ne pozabite, da te črte običajno označujejo bližanje pomembni prehodni točki, kot je prehod za pešce, šolska cona, most, predor ali križišče. Te črte ne pomenijo vedno fizične ovire, so pa učinkovito vizualno opozorilo.

Slika 12

Poznavanje drugih pomembnih prometnih znakov je ključno za varno vožnjo

1.1.6. Druge oznake, narisane na cesti

Slika 13

STOP: Znaki »STOP« se običajno nahajajo na cestah na križiščih, prehodih za pešce in pred šolami (slika 13). Ko voznik zagleda ta znak, se mora popolnoma ustaviti, preveriti cesto in nato nadaljevati vožnjo.

Kolo: Simboli kolesarske steze, narisani na cesti, označujejo, da je območje namenjeno kolesarjem (slika 14). Teh stez motorna vozila absolutno ne smejo uporabljati, poskrbeti pa je treba za varnost kolesarjev.

Slika 14

Slika 15

Največja hitrost: Znaki za omejitev hitrosti, ki jih srečamo v mestnih središčih ali šolskih conah, so za voznike zelo pomembni pri nadzoru hitrosti. Številke, kot sta »30« ali »50«, narisane na cesti (slika 15), označujejo največjo dovoljeno hitrost za ta odsek ceste. Upoštevanje teh omejitev zagotavlja varnost tako pešcev kot voznikov.

Parkirno mesto za invalide: Ta znak, ki ga običajno najdemo na parkiriščih, označuje, da je parkirno območje namenjeno le invalidom. Na teh območjih, označenih s simbolom invalidskega vozička, lahko parkirajo le vozila z veljavnim dovoljenjem ali registrsko tablico za invalide. Parkiranje drugih vozil na teh območjih je prometni prekršek in velja za neobzirno.

Slika 16

Vsi ti znaki so pomembna vizualna opozorila, ki jih je treba upoštevati med vožnjo, saj vsak izmed njih igra ključno vlogo pri prometni varnosti.

1.1.7. Izredni pas

Slika 17

Izredni pas je poseben pas na avtocestah, ki se nahaja skrajno desno v smeri vožnje in je namenjen izrednim razmeram (slika 17). Uporablja se za olajšanje prehoda reševalnih vozil, kot so reševalna vozila, gasilska vozila in policijska vozila.

Ta pas se lahko uporablja le za kratkotrajno ustavitev v izrednih razmerah, kot je okvara vozila. Njegova samovoljna uporaba ali uporaba za nadaljevanje vožnje v prometnih zastojih je prepovedana. Ker je izredni pas ključnega pomena, lahko njegova nepravilna uporaba ogrozi življenja.

Konec tečaja

Ocenjevanje in vrednotenje

Pogoji za ocenjevanje in vrednotenje

Za merjenje in vrednotenje ravni znanja udeležencev v tem usposabljanju je priporočljivo pripraviti naslednje pogoje.

- Udeleženci naj pripravijo razumljiva, jasna in kratka besedila vprašanj.
- Vprašanja naj bodo v obliki testov z izbirnimi odgovori s 4 možnostmi, od katerih je pravilna le 1.
- Pri pripravi vprašanj je treba uporabiti pojme, primerne za izražanje v znakovnem jeziku.
- Vprašanja naj odražajo informacije, podane v tem usposabljanju.
- Za teste je treba ločeno pripraviti ključe za odgovore in ključe za točkovanje.

Preizkus znanja

1. Kaj pomeni prekinjena črta pasu?

A) Menjava pasu je prepovedana
B) Vozila morajo ustaviti
C) Menjava pasu je mogoča
D) Na cesti je ovira

2. Kaj pomeni ravna črta pasu?

A) Lahko pospešite
B) Menjava pasu je prepovedana
C) Lahko zavijete levo
D) Prisoten je prehod za pešce

3. Kaj mora vozilo storiti, ko se približuje prehodu za pešce?

A) Naj pospeši
B) Naj pelje mimo brez ustavljanja
C) Naj utripa z žarometi
D) Naj da pešcu prednost

4. V katerem primeru lahko vozilo vstopi v šrafirano območje?

A) Samo ponoči

B) Vozila lahko vstopijo, če gre za kakršno koli opravilo ali manjša dela

C) Vozila lahko vstopijo, če je cesta prazna

D) Vozila ne smejo vstopiti na to območje, razen v izrednih razmerah.

5. Kaj od naštetega NI res glede opozorilnih črt za zmanjšanje hitrosti?

A) Vozniki morajo zmanjšati hitrost svojih vozil

B) Vozniku dajejo psihološki občutek upočasnjevanja

C) Vozniki naj vozijo hitreje

D) Vidne so na cestah

Ključ z odgovori na preizkus znanja

1 – C / 2 – B / 3 – D / 4 – D / 5 – C vsako vprašanje 20 točk; skupaj 100 točk

Samoocenjevanje

Prosimo, ocenite vsako trditev na lestvici od 1 do 5:

1 = Sploh se ne strinjam | 2 = Ne strinjam se | 3 = Neodločen/-a | 4 = Strinjam se | 5 = Popolnoma se strinjam

Trditve za samoocenjevanje	1	2	3	4	5
1. Znam razlikovati oznake pasu na cesti.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Poznam pomen šrafiranih območij	☐	☐	☐	☐	☐
3. Vem, kako se obnašati na prehodu za pešce.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Razumem pomen smernih puščic na tleh.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Znam analizirati resnične prometne videoposnetke..	☐	☐	☐	☐	☐

21–25 točk: Vaše znanje je zelo dobro. Poznate prometne predpise.

16–20 točk: Vaše znanje je zadostno, vendar imate na nekaterih področjih še možnost izboljšav.

11–15 točk: Imate zmerno raven znanja; dodatno usposabljanje bi bilo koristno.

6–10 točk: Vaša raven znanja je nizka; priporočamo celovito usposabljanje.

0–5 točk: Vaše zavedanje in znanje o tej temi sta resno pomanjkljiva.